

szaki leírását, amely a technikai fejlődés forradalmi jelentőségű okmánya (1769. április 25.).

Január 6.

— 1908. január 6—7: A romániai szakszervezetek és szocialista körök III. konferenciája.

— 250 éve, 1724-ben Brüggében született Paul L. CYFFLÉ flamand szobrász és keramikus, a luneville-i kerámia-manufaktúra vezetője (1768), a Hastieres—Lavaux-i porcelán manufaktúra megalapítója (1785). Mint szobrász Stanislaw lengyel király udvarában dolgozott. (Mh. 1806. augusztus 24. Ixelles.) (Orth)

— 210 éve, 1764. január 6/7: SICULICIDIUM — madéfalvi veszedelem. Siskovics császári generális és Carato alezredes parancsnoksága alatt — a határőrség szervezése során megnyilvánult ellenállás megtorlásául — császári katonaság tört Madéfalvára, ágyútűz alá vették a falut, s a menekülőket lekasabolták. A vérengzésnek kétszáznál több halálos áldozata és sok sebesültje volt. = Szádeczky: *A székely határőrség szervezése*, 1905.

Január 7.

— 30 éve, 1944-ben halt meg Ion SIMIONESCU geológus és paleontológus, kiváló tudós, egyetemi tanár, a Román Akadémia elnöke. (Sz. 1873. júl. 10.) M 73. 5. 60.

— 70 éve, 1904-ben Lixuriban született Antiochosz EVANGELATOSZ görög zeneszerző, karmester és pedagógus. Görög tragédiákhoz írt kísérőzenét, s a második világháború halottainak emlékére szerzett *In memoriam* című művét tartják számon a források. (Benkő)

— 75 éve, 1899-ben született Sztjepan P. SCSIPACSOV szovjet orosz költő, a lírai miniatűr legkiválóbb művelője a szovjet irodalomban.

Sz. P. Scsipacsov:

Nyírfácska

Majdnem csupasz. Eső súlyától földig hajol és egyedül, némán vergődik, míg a zápor az ablak előtt kimerül.

Téli éj, áthatolhatatlan, a hóvihár vállába kap s bízva a végső diadalban rázza a fehér karokat.

De törekeny szépsége ellen elveszti vad rohamait ... Akihez hű e tiszta jellem, még nincs itt az harmadik.

Tudjátok-e?

Tudjátok-e, a szerelem mit ér, s hogy megkettőzik értékét az évek? A szerelem nem sóhaj, sétatér, nem holdvilág, padok, beszélgetések. Lesz benne minden: hő, latyak, vihar — az életet is együtt kell szeretni. A szerelem az olyan, mint a dal. S azt hiszik, könnyű jó dalt szerezni?

Vas István fordításai

— 75 éve, 1899-ben Párizsban született Francis POULENC francia zeneszerző, a Hatok csoportjának tagja. Munkásságában a hangszeres műfajok bizonyultak maradandóbbnak. A világháború idején, 1917-ben bemutatott *Néger rapszódója* (vonósnégyesre, fuvola, klarinétre, zongorára és énekhangra) keltette fel iránta az érdeklődést. Sajat bevallása szerint Debussy és Ravel hatásától mentes, világos, egészséges, robusztus, sajátosan francia zenét óhajtott írni. A Hatok csoportja általános esztétikai felfogásához hiven, nála is érvényesültek a neoklasszicista vonások. Fontosabb művei: *Aubade* (Hajnalnóta) zongorára és 18 hangszerre (1929), versenyművek zongorára (1949), két zongorára (1932), csembalóra (1928), orgonára (1938), Sinfonietta (1950), operák (*Les Mamelles de Tirésias* 1944, *Les Dialogues des Carmélites* 1957, *La voix humaine* 1959), balettek (*Les Animaux modèles* 1942, *Les Biches* 1923), zongoradarabok (*Promenades, Nocturnes, Intermezzo*) stb. (Mh. 1963. jan. 30.)

(Benkő)

— 100 éve, 1874-ben halt meg Henry Glassford BELL skót költő és író. Versei mellett jelentékeny alkotása Stuart Máriát védelmező regénye: *Life of Mary, Queen of Scots*, 1728—1831 (Mária skót királynő élete). (Sz. 1803. nov. 8. Glasgow)

— 175 éve, 1799-ben Berlinben született Eduard MAGNUS német festő, a berlini (1844), majd a drezdai (1850) képzőművészeti akadémia tanára. A romantizmus híve. Főbb munkái: *Thorvaldsen, Rauch és Menzel* arcképe. (Mh. 1872. augusztus 8. B.) (Orth)

Január 8.

— 45 éve, 1929: Háromezer aninai munkás sztrájkja a kizsákmányolás ellen, béremelésért és egyéb gazdasági követelések teljesítéséért.

— 60 éve, 1914-ben Bukarestben született Vasile ROAITĂ kommunista ifjúmunkás. A vasúti munkások grivicai harcában vesztette életét 1933. február 16-án.

— 125 éve, 1849-ben Cecén született PESTI (Ihász) Lajos színész, vándorszínigazgató. Hosszú pályafutása során, 1869-től kezdve több városban szerepelt. (Mh. 1935)

— 100 éve, 1874-ben Münchenben halt meg Eduard SCHLEICH német tájképfestő. Képein a barbizoni iskola és a holland festészet hagyományait kapcsolta egybe. Művészete Munkácsy Mihály festészetére is hatással volt. (Sz. 1812. október 12. Haarbach) (Orth)

— 300 éve, 1674-ben Antwerpenben halt meg Justus van EGMONT flamand festő. Eleinte mint Rubens segédje dolgozott, majd Párizsban XIII. Lajos udvarában működött. Főleg arcképeket festett. (Sz. 1601. szept. 22. Leyden) (Orth)

— 650 éve, 1324-ben Velencében halt meg Marco POLO kereskedő, utazó, egy híres útleírás szerzője. 1271-ben, 17 éves korában apját és nagybátyját elkísérte Japánba és Kínába, ahol több mint két évtizedet töltött Kublaj kán szolgálatában. Amikor visszatért, a Velence és Genova közötti háborúban genovai fogságba került; 1301-ben itt diktálta Rustichello da Pisa nevű foglyársának útlelményeiről szóló beszámolóját, amelyet Rustichello a velencei tájnyelvből franciára fordított. A könyv hamarosan egész Európában elterjedt; az első terjedelmes útleírás a világirodalomban s a Keletről szóló legfontosabb középkori forrásom. (Sz. 1254. Velence) *Marco Polo utazásai*, 1950. (Büchl)

Január 9.

— 125 éve, 1849-ben Máramaroszigeten született BRÓZIK Károly tanár, geográfus, földrajzi szakíró. Számos atlaszt szerkesztett; több népszerű munkát írt: *Mexiko felfedezése*, 1878; *Középkori ázsiai utazók I—II*, 1881; *A Föld felfedezése*, 1881—1882; *A leg-sötétebb Afrikában*, I—II, 1891 stb. (Mh. 1911)

— 150 éve, 1824-ben Egerben született SZANDHÁZ Károly szobrász. Ferenczy István növendéke, a díszítőszobrászat elismert művelője volt. (Mh. 1892)